

УДК 657.22

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БЕЗ СТВОРЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

АЛЛА ДМИТРЕНКО,

канд. екон. наук, доцент,
докторантка кафедри обліку
підприємницької діяльності
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

У статті досліджено актуальне питання бухгалтерського обліку спільної діяльності без створення юридичної особи. Запропоновано вдосконалення методики бухгалтерського обліку вкладів до спільної діяльності, поточної діяльності, формування фінансового результату і розподілу прибутку та припинення спільної діяльності без створення юридичної особи.

Ключові слова: бухгалтерський облік, спільна діяльність, вклад, поточний бухгалтерський облік, фінансовий результат, доходи, витрати, прибуток.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Питання обліку спільної діяльності (СД) є одним із найскладніших. І хоча спільна діяльність без створення юридичної особи не набуває такого стрімкого поширення, але все-таки має місце в діяльності підприємств та фізичних осіб, що й свідчить про актуальність цього питання.

На сьогодні існують проблемні питання щодо правильного ведення вкладів до спільної діяльності, поточного обліку спільної діяльності та розподілу прибутку між учасниками спільної діяльності без створення юридичної особи.

Визначеним вище проблемним питанням займалися такі науковці, як В. Батищев [1], Н. Батищева [2], Т. Войтенко [3], С. Мальшакова [4], Т. Онищенко [5] та багато інших науковців і бухгалтерів-практиків.

Проте питання бухгалтерського обліку спільної діяльності без створення юридичної особи не повністю вирішені.

Мета статті – дослідження і розробка конкретних пропозицій щодо ведення спільної діяльності без створення юридичної особи.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Правила ведення обліку СД регламентує П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» [6]. Безпосередньо сам порядок обліку СД без створення юридичної особи викладений у пунктах 19 та 20 П(С)БО 12, проаналізувавши які однозначно можна стверджувати, що учас-

ники СД не можуть використовувати для відображення вкладів у СД рахунки 14 «Довгострокові фінансові інвестиції» і 35 «Поточні фінансові інвестиції», оскільки це прямо заборонено стандартом. Причому кожен із учасників в спільно контрольованих активах має відображувати свою частку у вигляді відповідних активів, а не як фінансову інвестицію [6].

Відображувати активи, внесені в СД, у бухгалтерському обліку учасників такої діяльності згідно з п. 19 П(С)БО 12 та на думку багатьох науковців слід залежно від строку дії договору про СД в складі довгострокової дебіторської заборгованості, якщо строк договору перевищує рік, або в складі поточної заборгованості, якщо строк дії договору менший ніж рік. При цьому відкривають окремий субрахунок аналітичного обліку до субрахунку 183 «Інша довгострокова дебіторська заборгованість» рахунку 18 «Довгострокова дебіторська заборгованість» або до субрахунку 377 «Розрахунки з іншими дебіторами» рахунку 37 «Розрахунки з різними дебіторами».

«Уповноваженому учаснику» отримання таких вкладів у СД рекомендують показувати також залежно від строку дії договору про СД на відповідних субрахунках до рахунку 55 «Інші довгострокові зобов'язання» або субрахунку 685 «Розрахунки з іншими кредиторами» до рахунку 68 «Розрахунки за іншими операціями».

На використанні таких рахунків наполягає і С. Мальшакова [4, с. 26–30].

Відповідно до Методичних рекомендацій активи, отримані від учасників як вклад у СД, треба відображувати оператору СД за дебетом відповідних рахунків з обліку активів та кредитом субрахунку 551 «Довгострокові вклади до спільної діяльності» (якщо договір СД укладено на строк більший ніж один рік або безстроково) або субрахунку 6851 «Вклади до спільної діяльності» (якщо договір СД укладено на строк менший ніж один рік). Передача учасником активів як вкладу у СД відповідно до законодавства відображується за кредитом рахунків з обліку відповідних активів та дебетом субрахунку 1831 «Довгостроковий вклад у спільну діяльність» (якщо договір СД укладено на строк більший ніж один рік або безстроково) або субрахунку 3771 «Вклад у спільну діяльність» (якщо договір СД укладено на строк менший ніж один рік) [7].

Т. Войтенко та група харківських науковців до введення зазначених вище субрахунків стверджували, що вимоги П(С)БО 12 про відображення учасників у своїх облікових регістрах (на окремих рахунках аналітичного обліку) активів, задіяних в СД, зобов'язань, які він взяв на себе для здійснення цієї діяльності, доходів або витрат, накопичених у процесі СД, стосуються виключно «уповноваженого учасника». «Уповноваженому учаснику» для розмежування активів, зобов'язань і господарських операцій власної діяльності і СД необхідне ведення відповідних додаткових субрахунків до рахунків бухгалтерського обліку для відображення результатів СД [3, с. 28–43; 8, с. 870–873].

Такий окремий бухгалтерський облік із СД зазвичай організують шляхом ведення оператором СД позабалансового обліку з використанням кореспонденції рахунків балансового обліку.

Виходячи з норм пунктів 19 та 20 П(С)БО 12, кожний учасник пропорційно до своєї частки у СД відображує на кожну дату балансу в своєму обліку частину всього майна, переданого в СД усіма учасниками, частину всіх активів, зобов'язань, доходів і витрат, придбаних у процесі СД.

Керуючись загальними принципами бухгалтерського обліку та вимогами п. 19 П(С)БО 12, можна стверджувати, що у разі об'єднання вкладів учасників (тобто за договором простого товариства), єдино прийнятним для оператора СД є тільки окремий облік з використанням позабалансових рахунків.

Таке положення підтверджується і Методичними рекомендаціями [7], де зазначено, що оператор СД веде бухгалтерський облік СД окремо від результатів власної господарської діяльності, використовуючи для цього окремі регістри бухгалтерського обліку. За даними цих регістрів оператор СД складає окремий баланс та відповідні форми фінансової звітності СД в порядку, встановленому положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

У разі відсутності такого окремого обліку оператор СД відображує на своїх рахунках, а отже, і у фінансовій звітності всі активи, задіяні у СД, що суперечить критеріям визнання активу.

Деякі спеціалісти вважають, що особа, якій доручено ведення спільних справ СД, має показувати вклади в СД учасників і свої як власні активи, а інші учасники – як фінансові інвестиції за дебетом рахунку 14 «Довгострокові фінансові інвестиції». Очевидно, до такої думки спеціалістів схилило не тільки те, що раніше вклади в СД в обліку учасників показували на рахунку 58 «Фінансові вкладення» і за статтею Балансу «Довгострокові фінансові вкладення», а й назва розділу П(С)БО 12, до складу якого включені пункти 19 та 20, що встановлюють порядок відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності СД.

Оскільки найпроблемнішим обліком є **облік у оператора СД**, то докладніше зупинимося на організації бухгалтерського обліку саме такого учасника.

У бухгалтерському обліку оператора СД можуть бути задіяні практично всі рахунки чинного Плану рахунків. Для розмежування операцій між основною діяльністю та СД можна вводити до всіх рахунків, що використовуються на підприємстві, субрахунки із літерами або цифровим позначенням.

Для обліку результатів основної діяльності можна ввести субрахунки, позначені цифрою 1, а субрахунки, призначені для відображення операцій СД, – 2. Можливе застосування літерного позначення: для субрахунків основної діяльності – ОД, а для спільної – СД.

Аналогічно розмежувати аналітичний облік можуть й інші учасники СД. Їм потрібно ввести субрахунки лише до одного із субрахунків (183 або 377), що використовуються. Такі субрахунки запропоновані Методичними рекомендаціями [7].

З розглянутих численних наукових праць як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників з обліку СД без створення юридичної особи за договором простого товариства, на нашу думку, доцільно використовувати рахунки 14 «Довгострокові фінансові інвестиції» та 35 «Поточні фінансові інвестиції». Такий підхід в обліку буде більш обґрунтованим у тому разі, якщо до СД передаються ті основні засоби та виробничі запаси, що незадіяні в основній діяльності та не використовуються у виробничому процесі підприємствами-учасниками і фізичними особами – учасниками.

Звісно можна погодитися з наведеними вище дослідженнями та положенням нормативного документа в тому випадку, коли одні й ті самі основні засоби, матеріали та інші активи використовують паралельно в усіх видах діяльності, тоді такі активи немає сенсу показувати як інвестиції. Однак у разі здійснення відокремленого виду діяльності та ще й передачею до цього виду діяльності та «невидимого підприємства» активів, чому б і не вважати передані активи інвестиціями.

На допомогу роз'яснення цього механізму приходять дослідження російських науковців СД договору, які наголошують на відмінності обліку у підприємства-учасника і підприємства-розпорядника, якому доручено ведення спільних справ, та зазначають, що вартість майна, яке передається учасниками, не списується з їх самостійного балансу, а відображується на балансі як поточні або довгострокові фінансові вкладення залежно від строку, на який підписаний договір про СД [9, с. 14–26].

Застосування в обліку субрахунку 352 «Інші поточні фінансові інвестиції» при відображенні вкладів у спільну діяльність ще в період затвердження П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» пропонував В. Батіщев [1, с. 34–40].

Отже, можна дійти висновку, що активи учасників як вклади до СД за деяких умов можна віднести і до складу фінансових інвестицій, а саме коли вклади відображуються учасниками СД.

Такої самої думки додержується Н. Батіщева, яка наголошує на тому, що на відміну від правил обліку операцій СД, визначених згідно з п. 19 П(С)БО 12, якими заборонено відображувати фінансовими інвестиціями активи, задіяні в СД, вклади, зроблені в спільно контрольований суб'єкт господарювання,

включаються в облікові реєстри контролюючого учасника та визнаються в його фінансових звітах як інвестиція. Те, що просте товариство, яке фактично є в Україні самостійним суб'єктом господарювання, не визнається юридичною особою, стало причиною проблем бухгалтерського обліку операцій СД в Україні. Поряд з цим науковець згадує про норми МСБО 31, вказуючи, що у п. 22 зазначається, що кожний контролюючий учасник включає у свої облікові реєстри свою частину спільно контрольованих активів відповідно до характеру активів, а не як інвестицію [10].

У податковому відношенні СД, здійснювана на основі спільно контрольованих операцій і активів, – це діяльність самостійного суб'єкта господарювання, що контролюється його учасниками, але без створення юридичної особи. Тому виходячи із правил податкового обліку власні необоротні та оборотні активи, які передані в СД, а отже, перебувають у спільному контролі, в бухгалтерському обліку, на думку Н. Батішевої, краще відображувати як фінансові інвестиції, тобто за дебетом субрахунку 142 «Інші інвестиції пов'язаним сторонам».

У такому разі вклади в СД як фінансові інвестиції відображують усі її учасники, в тому числі той, на якого покладено ведення спільних справ. Інакше це буде більш схоже на інвестиції не в СД, а в діяльність одного з учасників [2, с. 44–47].

Справедливість такої думки підтверджує своїми дослідженнями і Т. Онищенко, зазначаючи, що всі інші учасники договору свою участь у СД обліковують як фінансову інвестицію. При цьому вклади у СД вони повинні відображувати на субрахунку 142 «Інші інвестиції пов'язаним сторонам», призначеному для узагальнення інформації про наявність і рух довгострокових інвестицій [5, с. 19–23].

Пропонуємо власну схему обліку вкладів у спільну діяльність без створення юридичної особи з урахуванням розглянутих вище досліджень, використовуючи для обліку субрахунки:

- **1831** «Довгостроковий вклад у спільну діяльність»;
- **3771** «Вклад у спільну діяльність»;
- **551** «Довгострокові вклади до спільної діяльності»;
- **6851** «Вклади до спільної діяльності»;
- **142** «Інші інвестиції пов'язаним сторонам»;

➤ **353** «Інші поточні фінансові інвестиції» із таким позначенням: «1» – учасник перший; «2» – учасник другий і т.д.

Для обліку вкладів у СД без створення юридичної особи (просто товариство) як фінансові інвестиції пропонуємо застосовувати субрахунки 142 «Інші інвестиції пов'язаним сторонам» та 353 «Інші поточні фінансові інвестиції» та субрахунки 1831 або 3771 залежно від строку дії договору про СД для учасників СД і субрахунки 551 або 6851 відповідно для

«уповноваженого учасника» СД.

Бухгалтерський облік вкладів у спільну діяльність, поточних операцій спільної діяльності, формування фінансового результату, розподілу прибутку від спільної діяльності та припинення спільної діяльності без створення юридичної особи за договором простого товариства наведено в табл. 1–4, а бухгалтерський облік спільної діяльності без створення юридичної особи без об'єднання вкладів – у табл. 5.

Таблиця 1

ОБЛІК ВКЛАДІВ У СПІЛЬНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

№ з/п	Зміст господарської операції	Підприємство № 1		Забалансовий облік спільної діяльності		Підприємство № 2	
		д-т	к-т	д-т	к-т	д-т	к-т
1	Передано підприємством № 1 основні засоби як вклад у спільну діяльність	353 або 142	10				
		3771 або 1831	353 або 142	10	6851/1 або 551/1	–	–
2	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ	3771 або 1831	641	–	–	–	–
3	Відображено вартість основних засобів пропорційно до вкладів (спільна часткова власність)	10	3771 або 1831	–	–	10	3771 або 1831
4	Відображено податковий кредит з ПДВ у спільну діяльність	–	–	641	6851/1 або 551/1	–	–
5	Відображено податковий кредит з ПДВ відповідно до часток	641*	3771 або 1831	–	–	641	3771 або 1831
6	Передано підприємством № 2 виробничі запаси як вклад у спільну діяльність	–	–	20	6851/2 або 551/2	353 або 142; 3771 або 1831	20; 353 або 142
7	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ	–	–	–	–	3771 або 1831	641
8	Відображено вартість виробничих запасів пропорційно до вкладів (спільна часткова власність)	20	3771 або 1831	–	–	20	3771 або 1831
9	Відображено податковий кредит з ПДВ у спільну діяльність	–	–	641	6851/2 або 551/2	–	–
10	Відображено податковий кредит з ПДВ відповідно до часток	641	3771 або 1831	–	–	641	3771 або 1831
11	Передано підприємством № 1 грошові кошти як вклад у спільну діяльність	353 або 142; 3771 або 1831	30, 31; 353 або 142	30, 31	6851/1 або 551/1	–	–
12	Передано підприємством № 2 грошові кошти як вклад у спільну діяльність	–	–	30, 31	6851/2 або 551/2	353 або 142; 3771 або 1831	30, 31; 353 або 142
13	Передано підприємством № 1 нематеріальні активи як вклад у спільну діяльність	353 або 142	12				
		3771 або 1831	353 або 142	12	6851/1 або 551/1	–	–
14	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ	3771 або 1831	641	–	–	–	–
15	Відображено вартість нематеріальних активів пропорційно до вкладів (спільна часткова власність)	12	3771 або 1831	–	–	12	3771 або 1831

* ПДВ не нараховується, якщо вклад робить оператор СД.

Таблиця 2

ОБЛІК ПОТОЧНИХ ОПЕРАЦІЙ СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ОБ'ЄДНАННЯМ ВКЛАДІВ

№ з/п	Зміст господарської операції	Учасник № 1		Забалансовий облік		Учасник № 2	
		д-т	к-т	д-т	к-т	д-т	к-т
1	Відображено оприбуткування сировини	–	–	201	631	–	–
2	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ	–	–	641	631	–	–
3	Відображено використання сировини на виробництво продукції	–	–	23	201	–	–
4	Відображено нарахування амортизації основних засобів, нематеріальних активів	–	–	23	13	–	–
5	Відображено нарахування заробітної плати працівникам, наприклад учасника № 1	–	–	23	661	–	–
6	Відображено нарахування на заробітну плату працівників учасника № 1	–	–	23	65	–	–
7	Відображено утримання із заробітної плати працівників учасника № 1:						
	• податок з доходу фізичних осіб	–	–	661	641	–	–
	• внески до соціальних фондів	–	–	661	65	–	–
8	Відображено перерахування учаснику № 1 суми:						
	• заробітної плати	311	3771	661	6851/1	–	–
	• податку з доходів фізичних осіб	311	3771	641	6851/1	–	–
	• внески до соціальних фондів	311	3771	65	6851/1	–	–
9	Відображено видачу заробітної плати	3771	311 (301)	–	–	–	–
10	Відображено оплату постачальнику за сировину	–	–	631	311	–	–
11	Відображено оприбуткування готової продукції	–	–	26	23	–	–
12	Відображено реалізацію готової продукції	–	–	361	701	–	–
13	Відображено суму податкових зобов'язань з реалізованої продукції	–	–	701	641	–	–
14	Відображено собівартість реалізованої готової продукції	–	–	901	26	–	–
15	Відображено списання на фінансовий результат собівартості реалізованої готової продукції, адміністративні витрати, витрати на збут	–	–	791	901, 92, 93	–	–
16	Відображено списання чистого доходу на фінансовий результат	–	–	701	791	–	–

Таблиця 3

**ОБЛІК ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОГО РЕЗУЛЬТАТУ
ТА РОЗПОДІЛУ ПРИБУТКУ ВІД СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

№ з/п	Зміст господарської операції	Учасник № 1		Забалансовий облік		Учасник № 2	
		д-т	к-т	д-т	к-т	д-т	к-т
1	Відображено віднесення собівартості реалізованої готової продукції (робіт, послуг) на фінансовий результат	–	–	791	90	–	–
2	Відображено віднесення чистого доходу від реалізації готової продукції (робіт, послуг) на фінансовий результат	–	–	70	791	–	–
3	Списано на фінансовий результат суму податку на прибуток від спільної діяльності	–	–	791	981	–	–

№ з/п	Зміст господарської операції	Учасник № 1		Забалансовий облік		Учасник № 2	
		Д-Т	К-Т	Д-Т	К-Т	Д-Т	К-Т
4	Відображено суму прибутку від спільної діяльності	–	–	791	441	–	–
5	Розподілено прибуток між учасниками	–	–	443 443	6851/1 6851/2	–	–
6	Відображено використання прибутку	–	–	441	443	–	–
7	Перераховано суму нерозподіленого прибутку учасникам спільної діяльності пропорційно до їх часток	311	3771	6851/1 6851/2	311 311	311	3771

Таблиця 4

ОБЛІК ПРИПИНЕННЯ СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА ДОГОВОРОМ ПРОСТОГО ТОВАРИСТВА

№ з/п	Зміст господарської операції	Підприємство № 1		Забалансовий облік спільної діяльності		Підприємство № 2	
		Д-Т	К-Т	Д-Т	К-Т	Д-Т	К-Т
1	Повернуто учаснику № 1 основні засоби, нематеріальні активи	10, 12	353 або 142				
		353 або 142	3771 або 1831	6851/1 або 551/1	10, 12	–	–
2	Повернуто учасником № 2	–	–	–	–	3771	10, 12
3	Відображено суму амортизації	13	3771 або 1831	13	6851/1	3771 або 1831	13
		3771 або 1831	13				
4	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	3771*	6851/1 або 551/1	641	641	3771
5	Повернуто виробничі запаси учасникам	20	353 або 142	6851/1 або 551/1	20	20	353 або 142
		353 або 142	3771 або 1831	6851/2 або 551/2		353 або 142	3771 або 1831
6	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	3771	6851/1 або 551/1 6851/2 або 551/2	641	641	3771
7	Повернуто грошові кошти	30, 31	353 або 142	6851/1 або 551/1	30, 31	30, 31	353 або 142
		353 або 142	3771 або 1831	6851/2 або 551/2		353 або 142	3771 або 1831
8	Перераховано кошти учасникам СД як дохід, одержаний від СД	30, 31	3771 або 1831	6851/1 або 551/1 6851/2 або 551/2	30, 31	30, 31	3771 або 1831

Таблиця 5

ОБЛІК СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БЕЗ ОБ'ЄДНАННЯ ВКЛАДІВ

№ з/п	Зміст господарської операції	Учасник № 1		Забалансовий облік		Учасник № 2	
		Д-Т	К-Т	Д-Т	К-Т	Д-Т	К-Т
1	Відображено оприбуткування сировини	201	631	201	631	–	–
2	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ	641	631	641	631	–	–
3	Відображено використання сировини на виробництво продукції	–	–	23	201	–	–
4	Відображено нарахування амортизації основних засобів, нематеріальних активів	–	–	23	13	23	13

№ з/п	Зміст господарської операції	Учасник № 1		Забалансовий облік		Учасник № 2	
		д-т	к-т	д-т	к-т	д-т	к-т
5	Відображено нарахування заробітної плати працівникам, наприклад учасника № 1	–	–	23	661	–	–
6	Відображено нарахування на заробітну плату працівників учасника № 1	–	–	23	65	–	–
7	Відображено утримання із заробітної плати працівників учасника № 1:						
	• податок з доходу фізичних осіб	–	–	661	641	–	–
	• єдиний соціальний внесок	–	–	661	651	–	–
8	Відображено перерахування учаснику № 1 суми:						
	• заробітної плати	311	3771	661	6851/1	–	–
	• податку з доходів фізичних осіб	311	3771	641	6851/1	–	–
	• єдиного соціального внеску	311	3771	651	6851/1	–	–
9	Відображено видачу заробітної плати	3771	311 (301)	–	–	–	–
10	Відображено оплату постачальнику за сировину	631	311	631	311	–	–
11	Відображено оприбуткування готової продукції	–	–	26	23	–	–
12	Відображено реалізацію готової продукції	–	–	361	701	–	–
13	Відображено суму податкових зобов'язань з реалізованої продукції	–	–	701	641	–	–
14	Відображено собівартість реалізованої готової продукції	–	–	901	26	–	–
15	Відображено списання на фінансовий результат собівартості реалізованої готової продукції, адміністративні витрати, витрати на збут	–	–	791	901, 92, 93	–	–
16	Відображено списання чистого доходу на фінансовий результат	–	–	701	791	–	–
17	Відображено віднесення собівартості реалізованої готової продукції (робіт, послуг) на фінансовий результат	–	–	791	90	–	–
18	Відображено віднесення чистого доходу від реалізації готової продукції (робіт, послуг) на фінансовий результат	–	–	70	791	–	–
19	Списано на фінансовий результат суму податку на прибуток від спільної діяльності	–	–	791	981	–	–
20	Відображено суму прибутку від спільної діяльності	–	–	791	441	–	–
21	Розподілено прибуток між учасниками	–	–	443 443	6851/1 6851/2	–	–
22	Відображено використання прибутку	–	–	441	443	–	–
23	Перераховано суму нерозподіленого прибутку учасникам спільної діяльності пропорційно до їх часток	311	3771	6851/1 6851/2	311 311	311	3771

ВИСНОВКИ

Проаналізувавши дослідження науковців та нормативно-правову базу України, можна заперечити норму П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» щодо незастосування рахунків 35 «Поточні фінансові інвестиції» та 14 «Довгострокові фінансові інвестиції» при бухгалтерському обліку вкладів у спільну діяльність без ство-

рення юридичної особи учасниками СД. Використання субрахунків 353 «Інші поточні фінансові інвестиції» та 142 «Інші інвестиції пов'язаним сторонам» як поточних і довгострокових фінансових інвестицій у спільну діяльність обґрунтовано в тому випадку, коли передаються у спільну діяльність активи учасниками і такий облік ведеться у себе та не використовується у статутній діяльності. За своєю суттю в запропонованій методиці субрахунки фінансових інвестицій виступають як транзитні в такій схемі кореспонденцій рахунків, але вони підкреслюють наявність фінансових інвестицій у певній ситуації.

При відображенні поточних операцій зі спільної діяльності уповноваженому учаснику в обліку слід застосовувати рахунки дебіторської заборгованості: 3771 «Вклад у спільну діяльність» та 1831 «Довгостроковий вклад у спільну діяльність» і кредиторської заборгованості: 6851 «Вклади до спільної діяльності», 551 «Довгострокові вклади до спільної діяльності», останні – в разі підписання договору про спільну діяльність на період більше від року. Не менш важливим є облік спільної діяльності без об'єднання вкладів, що має здійснюватися аналогічно договору простого товариства, з використанням субрахунків 3771 «Вклад у спільну діяльність» та 1831 «Довгостроковий вклад у спільну діяльність» для обліку дебіторської заборгованості, а також 6851 «Вклади до спільної діяльності», 551 «Довгострокові вклади до спільної діяльності» – для обліку кредиторської заборгованості при підписанні договору про спільну діяльність строком на один рік або більше одного року.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. **Батищев В.** Бухгалтерский учет совместной деятельности без создания юридического лица / В. Батищев // Бухгалтерия. – 2000. – №20 (383). – С. 34–40.
2. **Батищева Н.** Проблемы визначення спільної діяльності для її відображення в бухгалтерському та податковому обліку / Н. Батищева // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 11. – С. 38–49.
3. **Войтенко Т.** Спільна діяльність у бухгалтерських проводках / Т. Войтенко // Податки та бухгалтерський облік. – 2004. – № 95 (757). – С. 28–43.
4. **Мальшакова С.** Спільна діяльність сільгоспідприємств (частина 2) / С. Мальшакова // Баланс-агро. – 2008. – № 10 (166). – С. 26–30.
5. **Онищенко Т.** Спільна діяльність: податковий та бухгалтерський облік / Т. Онищенко // Податки та бухгалтерський облік. – 2001. – № 52 (401). – С. 19–23.
6. **Положення** (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції», затв. наказом Міністерства фінансів України від 26.04.2000 р. № 91 (зі змінами та доповненнями) // www.rada.gov.ua
7. **Методичні** рекомендації з бухгалтерського обліку спільної діяльності без створення юридичної особи, затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.12.2011 р. № 1873 // www.rada.gov.ua
8. **Справжній** бухоблік. – Х.: Фактор, 2005. – 1072 с.
9. **Совместная** деятельность. Договор простого товарищества. – М.: Издательство ПРИОР, 1997. – 80 с.
10. **Міжнародний** стандарт бухгалтерського обліку 31 «Частки у спільних підприємствах» // www.minfin.gov.ua

В статті досліджено актуальний питання бухгалтерського обліку спільної діяльності без створення юридичного особи. Представлено вдосконалення методики бухгалтерського обліку вкладів в спільну діяльність, поточної діяльності, формування фінансового результату, розподілу прибутку та припинення спільної діяльності без створення юридичного особи.

Ключевые слова: бухгалтерський облік, спільна діяльність, вклади, поточний бухгалтерський облік, фінансовий результат, доходи, витрати, прибуток.

In the article investigational a pressing question of record-keeping of joint activity is without creation of legal entity. The improvement of method of record-keeping of payments is offered to joint activity, current activity, forming of financial result distribution of profit and stopping of joint activity without creation of legal entity.

Keywords: record-keeping, joint activity, payments, current record-keeping, financial result, profits, charges, income.